

Grote fietstassenroute

NAAR BIOLOGISCHE ADRESSES

FIETSRUTE 16. ZUID-HOLLAND, TUSSEN LEIDEN, ROELOFARENDENVEEN EN WOUBRUGGE

↔ 30, 25 of 17 km

🕒 2, 2 of 1.30 uur

🌿 Polder, weiland, meren

Studentenstad Leiden is gezegend met minstens drie uitstekende biologische winkels. Waarom zou je dan toch naar Weteringbrug en Hoogmade fietsen voor wortelpeterselie, een geitenkaas met fenegriek, Leidse hangers, kefir of mals kalfsvlees? Omdat ze bij Geitenboerderij Van Dorp en bij Buitenverwachting graag het verhaal vertellen achter hun producten die met liefde, vakkennis en noeste arbeid zijn gemaakt. Tussen de molens, het wuivende riet en de meren is het lekker uitwaaien en op regelmatige afstanden lonkt een aantrekkelijk terras met koffie en taart. Wat wil een mens nog meer.

ZUID-HOLLAND

LEGENDA

↔ 30, 25 of 17 km

🕒 2, 2 of 1.30 uur

🌿 Polder, weiland, meren

knp = fietsknooppunt

LA = linksaf

RA = rechtsaf

RD = rechte door

ri = richting

P25347 = ANWB-paddestoel 25347

Y = richtingbord

Naar Thee- en pluktuin Kroon, Geitenboerderij Van Dorp en Buitenverwachting.

Route 1 en 2 starten bij de molen in Hoogmade, maar beginnen in Leiderdorp kan ook. Wie goede benen heeft en extra kilometers wil maken, kan in Leiden opstappen. De korte route (nr. 3) begint in Rijpwetering. De dorpen onderweg zijn een beeld van rust, maar op de oevers van de Braassemermeer en de Wijde Aa is het op mooie dagen een drukte van belang met fietsers en wandelaars.

Op het water domineren de zeilboten en de pont bij Woubrugge vaart af en aan. Voor een rustige fietstocht kun je dus het beste vroeg beginnen, of een dag kiezen met fijn fietsweer maar niet te veel zon.

In Weteringbrug zitten twee totaal verschillende bedrijven op één erf: Lenie Kroon-Noordam en Geitenboerderij Van Dorp. Lenie verhuurt een deel van haar land aan Monique en Erwin van Dorp, maar heeft meer dan genoeg land over om groenten te telen en een romantische pluktuin te vertroetelen. Na Roelofarendsveen volgt het drukste deel van de route: een slingerend fietspad langs de Braassemermeer, door Woubrugge en langs de Wijde Aa.

In Woubrugge passeer je eerst het meestal bomvolle terras van Restaurant Disgenoten en daarna – aan de overkant van het water – een bakker die één tafeltje met twee stoelen buiten heeft staan waar je in alle rust van koffie mét kunt genieten. Boerderij Buitenverwachting is een oase van rust. In de tuin (bij slecht weer binnen) wordt op zaterdag thee en koffie geschonken en de kwark- en speculaastaart staan klaar. Maar de *core business* op zaterdag is de verkoop van vlees, groenten, kaas, wol en nog veel meer.

Praktische informatie

Start-/eindpunt en parkeren: • **Route 1 en 2:** kleine P aan de weg tussen knp 48 en de Hoogmadese Molen, Noordeinde 32, Hoogmade. Of net ná knp 47, grote P aan de Parallelweg (= de parallelweg van de Vlietweg/N446), tussen knp 47 en de Vlietmolen.

• **Route 3:** bij de sportvelden, Oud Adeselaan 54, Rijpwetering (tussen knp 40 en 39), of langs de weg in Rijpwetering.

Vervolg Praktische informatie

Naar de route: • **Route 1 en 2:** beide P's liggen aan de route.

• **Route 3:** als je bij de sportvelden hebt geparkeerd, terug naar knp 40.

Knooppuntennetwerk: Waar een knooppuntbordje ontbreekt en/of bij twijfel geldt: RD.

Kaart: ANWB Fietskaart 1:50.000, nr. 14 Zuid-Holland.

Biologische adressen: • **Lenie Kroon-Noordam**, Huigsloterdijk 65, Weteringbrug. T: (071) 331 23 59/(06) 55 54 43 74; zorgtuindetas.nl. Pluktuin en theetuin open: v.a. ca. 10 mei tot half september za 10-17 uur.

• **Biologische Geitenboerderij van Dorp**, Huigsloterdijk 65, Weteringbrug. T: (06) 23 74 93 03/(06) 12 79 20 19; vandorpgeitenkaas.nl. Verkoop van diverse soorten boeren-geitenkaas en boerenkoeienkaas. Boerderijwinkel open: wo 9.30-12.30 uur; za 9.30-15 uur.

• **Buitenverwachting**, Vlietkade 2, Hoogmade. T: (071) 501 82 48; boerderijbuitenverwachting.nl. Theetuin en verkoop kalfs-, lams- en varkensvlees, wol, groenten, biest, kaas, zaden, etc. Boerderijwinkel open: za 11-17 uur.
Horeca, niet-biologisch: Voldoende horeca onderweg, o.a. in Rijpwetering, Roelofarendsveen, Woubrugge en Hoogmade.

Aanraders: • **Eetcafé de Vergulde Vos**, Koppoellaan 22, Rijpwetering. T: (071) 501 82 73; deverguldevos.nl. Open di-vr v.a. 12 uur; za/zo v.a. 10.30 uur.

• **Restaurant Disgenoten**, Raadhuisstraat 2, Woubrugge. T: (0172) 51 81 03; disgenoten.nl. Open: dagelijks v.a. 11 uur.

De routes

Route 1 (30 km, ca. 2 uur): P Noordeinde (bij molen) – 48 – 38 – 43 – 72 – 81 – 39 – 40 – 28 – 09 – 10 (zie A, *Lenie Kroon en Van Dorp*) – 10 – 21 – 14 – 29 – 32 (zie B) – 33 – 44 – 45 – 46 – 47 (zie C, *Buitenverwachting*) – 47 – 48 – P Noordeinde.

Route 2 (25 km, ca. 2 uur): P Noordeinde (bij molen) – 48 – 38 – 43 – 72 – 81 – 39 – 40 – 86 – 49 – 32 (zie B) – 33 – 44 – 45 – 46 – 47 (zie C, *Buitenverwachting*) – 47 – 48 – P Noordeinde.

Routebeschrijving

A: Naar Lenie Kroon en Van Dorp: bij knp 10 brug over en LA naar Huigsloterdijk 65. Zelfde weg terug.

B: Als de pont niet vaart (bij knp 32), zit er niets anders op dan via knp 49, 86, 48 en 47 naar Buitenverwachting te fietsen. Vaartijden: 1 okt t/m 31 mrt: geen pont op za/zo. Van 1 apr t/m 30 sep: ma-vr 7-18 uur; za/zo 10-18 uur.

Route 3 (17 km, ca. 1.30 uur): P sportvelden – 40 – 28 – 09 – 10 (zie A, *Lenie Kroon en Van Dorp*) – 10 – 21 – 14 – 29 – 32 – 49 – 86 – 40 – P sportvelden.

Let op: De hoofdroute, route 1, is nagefietsd. De afkortingen van route 2 (tussen knp 40 en 32) en route 3 (tussen knp 32 en 40) zijn op de kaart uitgezet en niet nagefietsd.

Vaartijden pont: apr-sep ma-vr 7-18 uur en za/zo 10-18 uur. En okt-mrt ma-vr 7-18 uur; za/zo: **geén** pont!

C: Naar Buitenverwachting: bij knp 47 RA richting knp 48 en opnieuw RA naar Buitenverwachting. Zelfde weg terug.

Voor route 2 geldt: via knp 49 en 48. Bij knp 48 richting knp 47 en het bordje naar Buitenverwachting volgen.

De routes

Route 1 (30 km, ca. 2 uur): P Noordeinde (bij molen) – 48 – 38 – 43 – 72 – 81 – 39 – 40 – 28 – 09 – 10 (*zie A, Lenie Kroon en Van Dorp*) – 10 – 21 – 14 – 29 – 32 (*zie B*) – 33 – 44 – 45 – 46 – 47 (*zie C, Buitenverwachting*) – 47 – 48 – P Noordeinde.

Route 2 (25 km, ca. 2 uur): P Noordeinde (bij molen) – 48 – 38 – 43 – 72 – 81 – 39 – 40 – 86 – 49 – 32 (*zie B*) – 33 – 44 – 45 – 46 – 47 (*zie C, Buitenverwachting*) – 47 – 48 – P Noordeinde.

Route 3 (17 km, ca. 1.30 uur): P sportvelden – 40 – 28 – 09 – 10 (*zie A, Lenie Kroon en Van Dorp*) – 10 – 21 – 14 – 29 – 32 – 49 – 86 – 40 – P sportvelden.

Vaartijden pont: apr-sep ma-vr 7-18 uur en za/zo 10-18 uur.
En okt-mrt ma-vr 7-18 uur; za/zo: *géén* pont!

Routebeschrijving

A: *Naar Lenie Kroon en Van Dorp:* bij knp 10 brug over en LA naar Huigsloterdijk 65. Zelfde weg terug.

B: Als de pont niet vaart (bij knp 32), zit er niets anders op dan via knp 49, 86, 48 en 47 naar Buitenverwachting te fietsen.

Vaartijden: 1 okt t/m 31 mrt: geen pont op za/zo. Van 1 apr t/m 30 sep: ma-vr 7-18 uur; za/zo 10-18 uur.

C: *Naar Buitenverwachting:* bij knp 47 RA richting knp 48 en opnieuw RA naar Buitenverwachting. Zelfde weg terug.
Voor route 2 geldt: via knp 49 en 48. Bij knp 48 richting knp 47 en het bordje naar Buitenverwachting volgen.

Biologische boerderij Kroon

Lenie Kroon-Noordam is een ondernemende vrouw die een succesvolle biologische boerderij runt in de uitgestrekte polders bij Weteringbrug. Hier is ook biologische geitenhouderij Van Dorp gevestigd, die een weiland en de kaasmakerij van Lenie huurt. 'Het gaat prima samen', zegt Lenie. 'Ook in combinatie met Zorgtuin de Tas, een ander initiatief. Twee dagen per week bieden Anita Ganzevles en Jolanda van Haastrecht hier dagbesteding aan voor mensen met een beperking.'

Lenie zelf werkt al ruim acht jaar met vrijwilligers. Sommigen vinden het werk zo leuk, dat ze altijd trouw komen. 'Zorg voor elkaar en zorg voor de natuur', is dan ook Lenie's levensmotto. Er is genoeg te doen, want biologisch boeren betekent veel handwerk, zeker in een tuinderij waar gezaaid, gewied, ge-

schoffeld en geoogst moet worden. Tot voor kort runde Lenie een boerderijwinkel, maar daarmee is ze gestopt. 'Voor mij zijn het 'beleven' van deze plek en de pure producten het belangrijkste', zegt Lenie. Heel bijzonder is de romantische pluktuin, Lenie's troetelkindje. De begeleiders en de zorgcliënten runnen een theetuin in die pluktuin. Het gonst er van de bijen, hommels en vlinders die van bloem naar bloem fladderen; het spreekt vanzelf dat dit dé plek is om helemaal tot rust te komen en je te concentreren op wat de natuur aan moois te bieden heeft. 'Voordat de herfst zijn intrede doet worden er een paar sfeervolle theetuinconcerten gegeven', lacht Lenie. Redenen genoeg dus om de fiets te pakken en een rondje Leiden - Weteringbrug te doen.

*De romantische pluk- en theetuin van Lenie Kroon.
Bloemenfoto's: Lenie Kroon.*

youwrand

Het landschap

Polders, weilanden, rivieren, sloten en meren. Dat klinkt niet erg afwisselend. Gelukkig zegt deze feitelijke opsomming weinig over de heerlijke fietskilometers ten noordoosten van Leiden, waar het oog voortdurend getraakteerd wordt op een verre horizon. Bomen zijn immers schaars in deze polders die voornamelijk uit weilanden bestaan. Alleen bij Leiderdorp is het even doorbijten op het kaarsrechte fietspad langs

de drukke provinciale weg. Daarna is het genieten op de dijk richting Oud Ade. Aan molens geen gebrek, allemaal pico bello opgeknapt en dus een lust voor het oog in het groene landschap. Het is vooral de afwisseling die deze fietstocht zo aantrekkelijk maakt. Hollandser kan het niet, met al dat water om je heen en zwart-bonte koeien in de wei. Voorbij Roelofarendsveen fiets je vlak langs de Braassemmermeer die bij

een beetje wind flinke schuimkoppen vertoont. De laatste kronkelige kilometers langs de Wijde Aa zijn prachtig, al is het bij mooi weer oppassen geblazen met al die wandelaars, fietsers, kindwagens, loslopende honden en verliefde stelletjes die allemaal dat ene smalle fietspad delen.

V.l.n.r.: Aan molens geen gebrek: een van de molens bij Rijpwetering.

Tweemaal de heerlijke Wijde Aa.

De brug over de Wijde Aa.

Nog een molen: bij Roelofarendsveen.

Geitenboerderij Van Dorp

Monique en Erwin van Dorp zijn al 25 jaar geitenboerin en -boer. In 2012 zijn ze biologisch gaan boeren. 'Gek genoeg lustten onze geiten het biologische krachtvoer eerst niet, maar dat wende al gauw', zegt Monique. 'Onze oude klanten vinden het prima dat we nu biologische kaas verkopen, maar de nieuwe klanten komen er speciaal voor. De smaak van biologische geitenkaas is zachter, romiger en milder. De kaas is smedig. Wat dat betekent? Dat het kaasmes er vloeiend doorheen gaat en dat de kaas niet brokkelt. Proef de fenegriekkaas maar, die vind je zeker lekker want hij smaakt totaal niet bakkig. We pasteuriseren alle melk, daar wordt hij zachter van.' Van de 60 melkgeiten wordt een deel vervangen door de 24 lammetjes die ze nu aanhouden. De rest van de lammetjes gaat naar de slachterij. 'We hebben witte melkgeiten en beige Toggenburgers, een sober Drents ras. Die staan er vaak dromerig bij,

Van
Dorp

heel anders dan de witte geiten die veel bijdehanter zijn. Sinds kort hebben we ook mooi getekende bonte geiten!'

Als het grasland te nat is, staan de dames op stal, net als tijdens het lammeren. 'Biologische geiten lammeren beter af omdat ze niet vet zijn', legt Monique uit. 'Zodra een drachtige geit ophoudt met eten en de lammetjes van andere geitenmoeders gaat likken, bereidt ze zich voor op de bevalling.'

Fokken is een vak op zich. Als de beige Toggenburgers worden gedekt door een witte bok zijn de lammetjes ook wit, want wit overheerst altijd over bruin. En een gehoornde bok kan zowel gehoornde als ongehoornde geiten dekken voor een gehoornd resultaat, maar een ongehoornde bok moet altijd gehoornde geiten dekken. 't Is maar dat je het weet!

De witte melkgeiten en beige Toggenburgers hebben verschillende karakters.

Monique van Dorp met de roomzachte fenegriekkaas:

Het Kaaswinkeltje van Van Dorp huist in bij Boerderij Lenie Kroon.

vouwrand

Buitenverwachting

Bij de familie Van Rijn van Boerderij Buitenverwachting is het nooit een saaie boel. Regelmatig borrelt er een goed idee op dat moet worden uitgetoetst, zoals het fokken van kalfjes zonder horens, zodat de horens niet hoeven te worden afgebrand. Of de moestuin die alsmaar groter werd en nu zo veel groenten opbrengt dat er een afzetmarkt voor moest worden gezocht. De boerderij ligt aan de rand van Hoogmade in de Vlietpolder. Het is er landelijk, romantisch, leuk en een tikkeltje rommelig. Bij mooi weer vindt de verkoop van alle lekkere boerderijproducten in de tuin plaats. Ook voor wol, jam, kaas, groenten en sublieme kefir moet je hier zijn. Als je de horeca onderweg hebt overgeslagen, kun je de kruidige speculaastaart proberen of de romige kwarktaart. En luisteren naar de verhalen. 'Ons kalfsvlees bevat veel gezonde omega-vetzuren en vitamine E', zegt Corneel van Rijn. 'Dat komt doordat de koeien 'gras', oftewel gras, klaver, paardenbloemen en allerlei kruiden in de wei eten. Dat lijkt

Buitenver-
wachting

vanzelfsprekend, maar in de meeste weilanden groeien niet zo veel verschillende grassen, klavers en kruiden. Een koe die niet wordt bijgevoerd en alleen 'gras' eet, levert minder melk, maar de melk is dus wel van betere kwaliteit, want hoe minder melk een koe geeft, hoe meer mineralen, vitamines en omega 3-vetzuren erin zitten.'

In de schuur verderop ligt een gigantische bonte Bentheimer zeug en onder een warmtelamp in de hoek liggen elf tevreden biggetjes. 'Die lamp zorgt voor warmte en veiligheid, want de zeug is van de bevalling zo uitgeput dat ze soms ongemerkt op een biggetje gaat liggen', legt Corneel uit. 'Dat biggetje is dan wel geplet.' Dat de dieren hier niet hoeven afzien is duidelijk: de varkens hebben een modderpoel, worden niet gecastreerd en de tanden worden niet afgeknipt. De kippen lopen los en de koeien hebben een heerlijke wei. 'Onze kippen zijn nogal bandeloos', zegt Corneel, 'ze leggen hun eieren waar ze maar willen, maar niet in het legkok.'

Pasgeboren biggetjes onder de warmtelamp.

De familie Van Rijn.

Rechts: Corneel van Rijn.

Colofon

In opdracht van Bionext

Noes Lautier, www.noeslautier.nl

Ontwerp: Yvonne du Pon, Bionext

Fotografie: Robert Eckhardt, Noes Lautier en Giel Tange

Bionext